

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah

Valja za vse leto . . . \$8.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NAŘODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2376.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2376.

NO. 23. — ŠTEV. 23.

NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 27, 1923. — SOBOTA, 27. JANUARJA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

ODHOD NAŠIH ČET VZNEMIRJA NEMCE

Nemško časopisje kritizira na strog način umaknitev ameriške posadke ob Renu ter pravi, da ni v soglasju s mirovno pogodbo. — Blokada tekom vojne je bila prava igra v primeri z zasedenjem Ruhra.

Berlin, Nemčija, 25. januarja. — Ameriške čete, ki so večeraj zapustile Nemčijo, so pustile za seboj tudi mešana čustva. Občudovanje korektnosti in prijaznosti njihov obnašanja, in zadovoljstvo, da so Združene države priznale z umaknjenjem čet, da nimajo Francozi prav, je pomešano s čutom trpkosti, ki je posledica nemške nemoči vsled razoroženja, katerega so se vdeležile tudi Združene države.

Nikdo ne prikriva dejstva, da so Združene države ob času premirja prevzele tudi gotove dolžnosti in obveznosti, katerim se ne morejo izogniti s tem, da so snele svojo zastavo s trdnjave Ehrenbreitenstein ter poklicale svoje čete domov.

„Leipziger Neue Nachrichten“ dajejo izraza splošnemu nemškemu razpoloženju:

— Združene države, ki so sporočile Nemčiji pogoj premirja, na temelju katerega je odločila Nemčija orožje, so ob istem času prevzele obveznosti, katerim se ne morejo izogniti na časten način.

Bolj trpko pa govori „Deutsche Allgemeine Zeitung“ o „ameriškem idealizmu“, za katerega hrbtom se skriva francoski imperializem. Sedaj, ko je snela maloštevilna straža ameriškega idealizma svojo zastavo, je stopila na njeno mesto straža Francozov, — obstoječa iz črne in Marokancev. — (Francozi tedaj odločno, da so v Ruhr okraju same bele čete.)

„Localanzeiger“ pravi: da je bila Amerika v vojno za demokracijo in mir, „da pa je sedaj izročila sekcijo ameriške okupacije francoskemu imperializmu in vojaškemu absolutizmu, ki hoče uničiti Nemčijo in poleg katerega je bila blokada tekom vojne prava otroška igra.“

Prebivalstvo Koblenza se je poslužilo odhoda ameriških čet ter razbilo stroje in naprave separatističnega lista „Dokleblatt“, ki je izhajal v Koblenzu. Dokler so bili Amerikanci tam, niso mogli ljudje tega storiti, a so se osvetili v trenutku, ko so Amerikanci izginili in se predno so francoske čete, ki so prišle v mesto, spoznale, da potrebuje list njih varstva.

Odhod Amerikancev ob enem s

stališčem nevtralnosti, katero je zavzela Anglija, je dovedel Nemce do spoznanja, da morajo vojevati svoje lastne bitke. Nekaj dni so upali na ogorčenje anglo-saškega sveta, a sedaj so se pričeli pripravljati na dolgo bitko, ki bo stavila na preizkušnjo vso njihovo iznajdljivost.

VOLKOVI TERORIZIRAJO KRAJ V WISCONSINU.

Milwaukee, Wis., 25. januarja. Volkovi se potikajo krog vasi Granville, ležeče severno od tega mesta. Neki konj in pes sta bila raztrgana skoro na robu vasi in toliko ljudi je sporočilo, da so videli volkove, da so se pričele ženske bati, za svoje otroke. Vsak telesno sposoben moški je odšel na lov in lovec spremlja kakih petdeset psov.

STAVKA V RUHR OKRAJU SE ŠIRI.

Essen, Nemčija, 26. januarja. V kolikor pridejo vpoštev populene demonstracije in nemiri, je kazal danes, po večerajšnjih izgredih, zopet svoje normalno lice. Nezaposlenost pa se je povečala v veliki meri. Stavka železničarjev traja naprej v celnem Ruhr okraju in plova med Wesel in Kolinom je bila popolnoma ustavljena.

Razventega pa zapuščajo premogari svoje delo in sedaj jih stavlja že 150,000.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVLJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potem naše banke izplačujejo mesečno, hitro in po nizkih cenah.

Vselej se hitro naše omejitosti.

Jugoslavija:

Razpoložljiva na našnje pošte in izplačila „Er. poštni čekovni urad in „Jadranska banka“ v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je naša banka imela najugodnejše.

100 Din. . .	\$ 1.20	K 400
200 Din. . .	\$ 2.20	K 800
500 Din. . .	\$ 5.25	K 2,000
1000 Din. . .	\$ 10.40	K 4,000
2000 Din. . .	\$ 20.80	K 8,000
5000 Din. . .	\$ 51.00	K 20,000

Italija in mesecina ozemlja:

Razpoložljiva na našnje pošte in izplačila „Jadranska banka“ v Trstu, Opaziti in Zadra.

50 lir	\$ 2.95
100 lir	\$ 5.90
300 lir	\$ 17.70
500 lir	\$ 29.50
1000 lir	\$ 59.00

Na poljudstvo, ki prejemajo mesečni davčni iznos ali pa davčni iznos, določimo po možnosti po postopni popust.

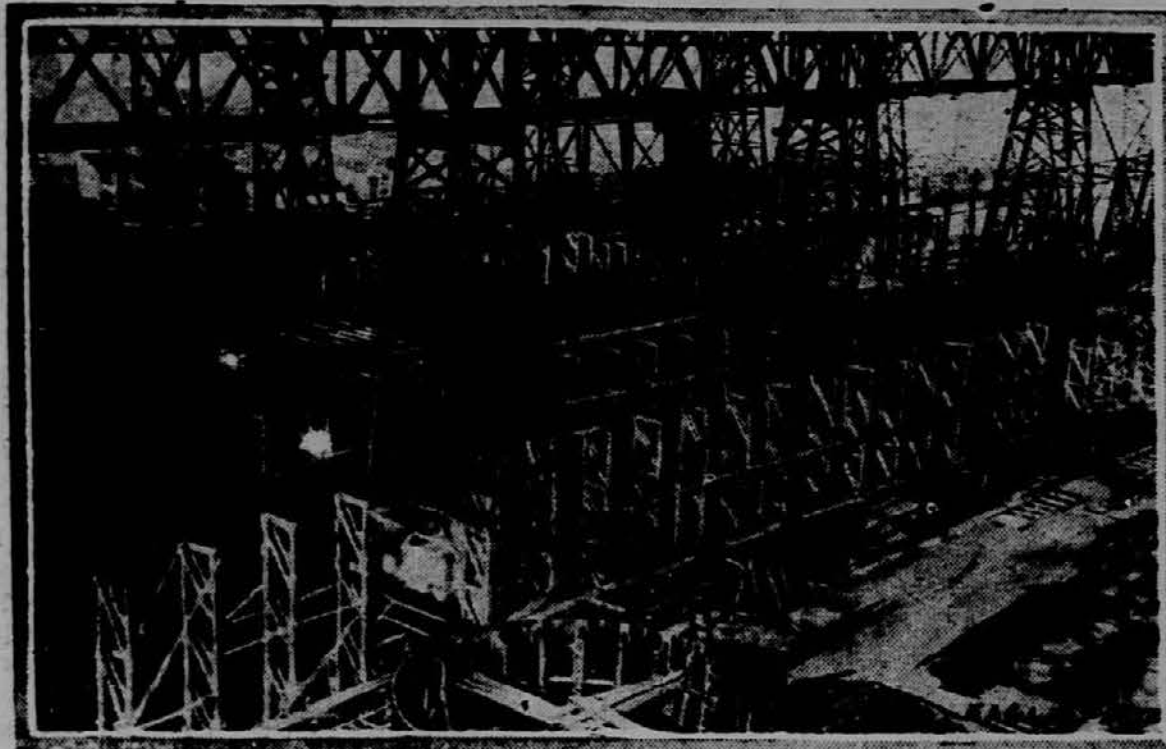
Vrednost kromen, dinarjev in lir na dan sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepredvidljivo; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene naprej. Razumemo po ceni enega dne, to nam dajo posredni denar v roko.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte posebno ceno v tem listu. Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

23 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavna zastopništvo Jadranske Banke.

NOVI ČASI — NOVE METODE.

Se pred par leti sta bili ameriški križarki „North Dakota“ in „Indiana“ ponos ameriške mornarice. Ker se pa dnevno pojavljajo nove iznajdbe in ker zahteva sedanja doba splošnih izboljšanj, so vrgli nekdanjo diko ameriške mornarice med staro šaro. Križarki sta sedaj v brooklynskem Navy Yardu, kjer ju razdirajo in prodaja jo kos za kosom za staro železo. Svoj čas sta bili vredni pet milijonov dolarjev. Za staro železo bo pa dobila ameriška mornariška oblast komaj par tisočakov.

ZASLIŠANJE GLEDE KLANA JE KONČANO

Zaslišanje v Bastropu je bilo zaključeno in država je obdolžila člane Klana kot povzročitelje in izvršitelje umorov.

Bastrop, La., 25. januarja. — Država je danes zaključila svoje javno zaslišanje glede vlade terorja, katero je uvedel Ku Klux Klan ter je prepričana, da je spravila na dan dosti dokazov, da se odstrani zadnji dvom glede usode Wilt Daniela in Thomasa Richardsa.

Generalni pravdnik Coco je v ugotovilo na sodišče objavil, da bo predložil dokaze veleporoti, kakorhitro bo izvršen potreben prepis aktov.

Čeprav je treba priznati, da se številni člani Klana niso dejansko udeleževali teh dejanj nepostavnosti in zločinov, ali pa jih pospeševali, — se glasi v sporočilu, — so kljub temu odgovorni, ker so molčali in niso hoteli ničesar storiti.

Vsa ta kršenja in vsi ti zločini so bili izvršeni v imenu reda pod varstvom pušk in halj, z uporabo vseh ceremonij ter pod vodstvom Klana.

Priče, ki so nastopile tukaj za državo, potrebujejo varstva, katerega jim mora nuditi governor Parker, soglasno z mnenjem župana Dade iz Mer Rouge, ki je izjavil danes v nekem telefonskem sporočilu, da je položaj v Morehouse občini vse prej kot normalen.

Primeroma bi bilo zavrovati vse državne priče do časa, ko bo veleporota zaključila svoje zaslanje, — je rekel. — Razmere ostanejo mogoče normalne za par dni po odhodu vojakov, a normalnost ne more trajati dolgo radi razburjenosti in trpkosti, ki sta posledici preiskave.

Šerif Carpenter pa je pobijal strahove župana:

— Jaz sem mnenja, da ne bo noben najmanjšega nereda, — je izjavil.

Generalni pravdnik je rekel danes večer, da je bilo javno zaslišanje v Bastropu le prvi spopad v boju goverjenj Parkerja, da razkrinka Klanovec.

Oddali smo le par salv, — je rekel. — Veliki topovi, nabiti in pripravljeni, so molčali, a bodo pričeli grniti, ko se bodo borili ljudje, o katerih vemo, da so imeli svoje prste vmes pri umorih.

CENA FRANÇOSKEGA FRANKA BO PADLA

Kakorhitro bodo izostali pričakovani uspehi zasedenja Ruhr okraja, bo pričela padati tudi vrednost francoskega denarja.

Pariz, Francija, 26. januarja. S precej kislimi obrazi so sprejeli danes Parižani obvestilo, da bo zahtevala vlada za mesec januar in februar kredit pet in štiriideset milijonov frankov za zasedenje Ruhr okraja. V nekaterih krogih se je glasilo, da se je udajal ministrski predsednik Poincare v številnih ozirih napačnim domnevanjem glede Nemčije. Misli je, da niso Nemci enotni, a sedaj je moral spoznati, da so popolnoma zedinjeni. Ljudje so strašno presenečeni, da bo stalo zasedenje toliko denarja, ne da bi imela Francija kaj od tega. Če bo zasedenje trajalo še naprej, se bo pojavila v Evropi gospodarska zmešnjava.

BOJAK SE JE PONESREČIL.

V Miners Mills, Pa. je pobilo rojaka Johna Kocjančiča. Sedaj se nahaja v bolnišnici. Podrobnosti o nesreči še nimamo. Želimo mu skorajšnjega okrevanja.

Priče, ki so nastopile tukaj za državo, potrebujejo varstva, katerega jim mora nuditi governor Parker, soglasno z mnenjem župana Dade iz Mer Rouge, ki je izjavil danes v nekem telefonskem sporočilu, da je položaj v Morehouse občini vse prej kot normalen.

Primeroma bi bilo zavrovati vse državne priče do časa, ko bo veleporota zaključila svoje zaslanje, — je rekel. — Razmere ostanejo mogoče normalne za par dni po odhodu vojakov, a normalnost ne more trajati dolgo radi razburjenosti in trpkosti, ki sta posledici preiskave.

Šerif Carpenter pa je pobijal strahove župana:

— Jaz sem mnenja, da ne bo noben najmanjšega nereda, — je izjavil.

Generalni pravdnik je rekel danes večer, da je bilo javno zaslišanje v Bastropu le prvi spopad v boju goverjenj Parkerja, da razkrinka Klanovec.

Oddali smo le par salv, — je rekel. — Veliki topovi, nabiti in pripravljeni, so molčali, a bodo pričeli grniti, ko se bodo borili ljudje, o katerih vemo, da so imeli svoje prste vmes pri umorih.

FRANCOZI BI RADI RUHRSKI OKRAJ

Priljubljeni se na zasedenje, ki ne bo trajalo več kot 2 leti polno izkoriščanje bogastva rovov.

Pariz, Francija, 25. januarja. Merodajni krogi so pričeli resno razmišljati, če bi ne bilo zaželjivo, da ostane Francija za nedoločen čas v Ruhr okraju in če ni to najboljši sredstvo samobrambe za slučaj novega grupiranja evropskih narodov, ki bi imelo vojno za svoj cilj. Izključno gospodarska in odškodninska stran zasedenja Ruhr okraja je bila za enkrat potisnjena na stran v prilog razprave glede bodoče narodne varnosti.

Tudi se, da ne morejo vlad novega položaja poslovati zavezniške kontrolne misije v Nemčiji in da razmišlja nemška država o možnosti, da se nanovo oboroži ter mobilizira svoje čete, kajti sedaj obstoječi položaj pomenja le malo manj kot vojno.

Nadaljna resna točka glede tega položaja je, da zmanjšujejo stavke in pasivni odpor uspešnost okupacijskih sil.

Dosedaj so te sile lahko izvedle, kar so nameravale, a odkar so odšli Amerikanci ter je ogorčenost med prebivalstvom narasla, kot razvidno iz demonstracij v Mainzu, se domneva, da bo treba v bližnji bodočnosti precej ojačiti vse posadke francoskih sil, katerim poveljuje general Degoutte.

Tudi ni verjetno, da bi ostali Angleži še dolgo časa v Nemčiji, kajti njih položaj je postal naravnost nevarljiv. Kaj bi mogli napraviti napravit načelnik kolinske železniške komisije, ki je Anglež, če bi ga Francozi naprosili, naj stori potrebne korake v stavki železničarjev?

Vsled tega je poslal Poincare v Ruhr okraj generala Weyganda ter ministra Troquerja, da organizirata združeno poveljstvo, slično onemu, ki je tekom vojne izvajevalo zmago za zaveznike. Weygand se bo vrnil s svojim poročilom v soboto v Pariz, in do takrat ne bodo storili Francozi nobenega nadaljnega radikalnega koraka.

Francija spoznava, da je njena naslednja naloga ustanoviti se, kajti mnenja je, da ne more ostati v Ruhr okraju manj kot dve leti. Tekom tega časa upa

NIKOLAJ LENIN RAZMIŠLJA O MIRU

Dočim govori cela ostala Rusija o vojni, razmišlja Lenin na svojem domu na deželi o miru. — Preosnovanje komisije za nadzorovanje kmetov in delavcev. — Evropa je na pragu nove vojne. — Strašna apatija v buržuazijskih in delavskih krogih.

Poroča Sam Spewack.

Moskva, Rusija, 25. januarja. — Lenin razmišlja o miru. Iz svojega doma na deželi, kjer počiva, je poslal newyorskemu „Worldu“ sporočilo, ki dokazuje, da se peča njegove misli z vprašanji izboljšanja vlade in življenja Rusije.

Dočim govori ostala Rusija o vojni, posveča sovjetski idol svojo pozornost notranjim problemom dežele. Njegov namen je popolnoma preosnovati komisijo, ki nadzoruje delavce in kmete.

To visoko državno zastopstvo, ki nadzoruje poljedelske in industrijske naprave po celi Rusiji, ima nadzorstvo nad vsemi organiziranimi fazami življenja. Lenin, ki se še vedno bori proti birokraciji, zagovarja obsežno skrajšanje te naprave ter ustoličenje novih uradnikov.

„Mi moremo storiti, kar smo storili tekom državljanske vojne,“ je rekel. „Staviti moramo v prvo vrsto svoje najboljše služabnike. Enotnost med komunistično stranko ter državo je neobhodno potrebna. Komisija naj ostane državna naprava kot so vse ostale naprave, vendar pa naj dobi centralni kontrolni ali nadzorovalni komitej.“

Dobiti moramo petinasedemdeset novih mož. Morajo biti odkritosrčni, visoko usposobljeni, posebno preizkušeni in dobivati morajo primerno plačo. Ne smeli bi biti to, kar so sedaj, skupina nižjih uradnikov. Komitej komunistične stranke bi prišel s tem v stik z masami naroda ter bi lahko reguliral in pospeševal delo.

Slika znanjega sveta, kot se predstavlja v ruskem duhu, je naslednja:

Nemčija se je javno uprla francoskemu diktatorstvu v Ruhr ozemlju. Grki so pričeli z novo ofenzivo. Balkan se je pričel zopet gibati. V Budimpešti, Pragi, Bukarešti in Varšavi je bila napovedana mobilizacija. Evropa je na robu nove vojne. (Pravilno naziranje! Stavce.)

Ruski državni uradniki pa si ne žele drugega kot miru. Nobene tajnosti pa ne delajo iz dejstev.

prestaviti v prakso naslednjo ključavo iz slavne poročila — Dariaea:

— Dokler bomo stali na desnem bregu Rena ter bomo močstri 45 milijonov ton železne rude, bomo lahko igrali odločilno vlogo v nemški kovinarski industriji. Onega dne, ko bo komitej za javnost prevzel kontrolo nad industrijsko produkcijo Nemčije, bomo imeli svoj dobiček od njene ekonomske prosperitete.

Z drugimi besedami rečeno, bo Francija zahtevala delno kontrolo železniških industrij v Ruhr okraju kot del vojne odškodnine.

Prva brigada generala Weyganda bo gledala na to, da ne bo prišla v bodoče niti vreča premoga v Nemčijo. Tekom zadnjih dveh tednov so odhajali vlaki, naloženi s premogom, v Nemčijo, in sicer radi tega, ker so se znali nemški strojevodje poslužiti vseh mogočih trikov. Nekateri vlaki, namenjeni direktno v Francijo, so bili obrnjeni v nasprotno smer.

London, Anglija, 25. januarja. — Jutri se bo sestal kabinet, da razpravlja o položaju v Ruhru ter o krizi, ki je nastopila v Lausannu. Kot je izvedel poročevalec Worlda, je kabinet glede prve zadeve razdeljen v svojem mnenju glede umaknitev angleških čet iz Kolina. Law omahuje, a bo najbrž rajši umaknil čete, kot pa se izpostavil viharju v parlamentu, ki se bo sestal dne 13. februarja.

svta, da se Rusija kljub temu pripravlja za vse slučaje. Čeprav si dejanski ne žele vojne, stojijo vendar Rusi na strani ter čakajo na čas, ko bodo prisiljeni prijeti za orožje, v katerem slučaju bi lahko mnogo pridobili za svoje ideje.

Ugodni članek Pravde označuje protest nemške vlade proti zasedenju Ruhr okraja kot „kričanje in bluf“, ne pa dejanski protest.

V nadaljnjem pravi člankar:

— Vse novice, katere so prinesli iz Nemčije verodostojni opazovalci, razodevajo strašno apatijo, ki se je lotila tako buržuazije kot delavskih razredov. — Glasi se, da upa nemški narod na aktivno podporo Rusije. Nočemo ugotoviti, če je to upanje upravičeno ali ne, a stanje nemškega duha razodeva pomanjkanje duha in pomanjkanje aktivnosti med narodom.

Popolnoma napačne so povedi, da gromadi Rusija svoje čete na gotovih točkah, pripravljene za spopad.

KOLIKO SO PLAČALE ANGLEŠKE UNJE BREZPOSELNI.

London, Anglija, 24. januarja. Člani raznih angleških unij, ki so bili lansko leto brez dela, so dobili \$41,000,000 podpore.

ALI BO POSODLA AMERIKA EVROPI DENAR?

Washington, D. C., 24. jan. — Republikanski senator Norbeck iz South Dakote je vložil predlog, naj da Amerika Evropi dvesto petdeset milijonov dolarjev posojila. Če bo predloga sprejeta, je seveda drugo vprašanje.

ČUDNA ZAHTEVA.

Pomeroy, O., 25. januarja. — Več let je stala neka slaba tračnica poulične železnice pred domom George Ficka, grocerja. Ko je prva poulična kara zapustila šupo ob petih zjutraj, je ropotanje one slabe tračnice prebudilo Ficka.

Včeraj pa so stari tračnice odstranili ter stavili na njeno mesto novo, ki ni delala nobenega šuma. Danes zjutraj so se člani Fickove družine prebudili šele ob osmih. Ne dolgo pozneje je potkal Ficka na vrata kompanijskega urada.

— Postaviti morate stari tračnice nazaj, — je rekel. — ali pa mi kupite budilko. Drugače vas bom tožil.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by

Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	za celotno leto	\$7.00
Za celotno leto	za celotno leto	\$13.00

Subscription Yearly \$4.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov. Dopolni brez podpisa in osebne se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da nam tudi prejeto bivalnico naznanimo, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone Cortlandt 2876

PRAVA BARVA

V zadnjih poročilih iz Pariza se glasi, da se pripravljajo francoska vlada na trajno okupacijo Porenške in Ruhr ozemlja ali vsaj na zasedenje, ki naj bi trajalo najmanj dve leti, tekom katerih, bodo skušali Francozi v svojem blaznem strahu pred nemško osveto, uničiti nemško industrijo ter izčrpati nemške rudnike na tak način, da ne bo Nemcem dosti ostalo, če bodo sploh kdaj dobili nazaj ta ozemlja.

Dve leti pomenjata v modernem času dolgo dobo, tekom katere se lahko marsikaj pripeti, in človek se mora čuditi optimizmu francoskih vodilnih krogov, ki najbrž domnevajo, da je celi ostali svet slep in da ne pozna njih resničnih namenov.

Tedni potekajo, in Francozi niso mogli še ničesar dobiti iz Ruhr okraja.

Novi armadni zbori prihajajo v ozemlje, kot lačne trume kobilice na deželo starodavnega Egipta. Francozi pa ne morejo poslati svojih črnih, napol črnih in belih vojakov v rove, da bi tam kopali premog ali pa v tvornice, da bi tam proizvajali železo in jeklo.

Čete so bile poslone v deželo, da "ščitijo" francoske in italijanske inženirje, kojih naloga je baje nadzorovati tlačansko delo nemških premogarjev in drugih delavcev.

Nemški delavci pa niso tako neumni in hlapčevski kot domneva Monsieur Poincare v družbi svojih imperijalističnih trabantov.

Kjer ne kaže zastavkati, je pasivni odpor prav tako uspešen, če ne še bolj, kajti proti pasivnemu odporu se ne more boriti niti nasilje bajoneta in strojne puške.

Stavka železničarjev v celnem ozemlju se polagoma širi ter je zavzela že tak obseg, da so ustavljene vse pošiljave premoga in drugih surovin.

Nemški industrija bi magnetizirala so bili sicer obsojeni od francoskega vojnega sodišča, a njih pogumni nastop ni imel za posledico nič drugega kot še večji odpor nemških delavskih mas proti nasilju rdečehlačarjev.

Z eno besedo rečeno: — francosko pustolovstvo, sad stare revanšne politike ter strahu, ni imelo dosedaj nobene drugega uspeha kot stroške za francoske davkoplačevalce ter veliko zmanjšanje ugleda, katerega je uživala dosedaj Francija po svetu kot prvorbiteljica proti megalomanskim težnjam doornskega drvarja.

Francoska vlada izjavlja že sedaj, da bo zahtevala kredit 45.000.000 frankov za okupacijske izdatke, in če bo šla stvar tako naprej kot dosedaj, bo morala priti Francija do spoznanja, da se je ujela v svojo lastno zanjko in da bo odklenalo tudi njej, ko bo Nemčija gospodarski uničena.

Iz Jugoslavije.

Akija za pasivne kraje.

V celnem Banatu je nastal življenjski pokret za oskrbovanje pasivnih krajev (kjer je bila slaba letina). Konstituirali so se številni odbori, ki nabirajo denarne prispevke, živila, perilo in obleko, ki se bo razdeljevala po zelo nizkih cenah med prebivalstvo v pasivnih krajih Jugoslavije. Tudi v Bački uspeva slična akcija z velikim uspehom.

Koliko se je pridelalo tobaka?

Kakor poročajo iz Beograda, znaša celokupni pridelek tobaka v Jugoslaviji leta 1922. samo približno 8 milijonov kilogramov. Ker pa je treba za konzum vsaj 12 milijonov kilogramov, je samostojni odbor monopolne komisije sklenil, da nakupi za porabo v Jugoslaviji 4 milijone kilogramov tobaka na Holandskem.

Defraudacija na zagrebiški pošti.

Na zagrebiški glavni pošti se vrši preiskava zaradi defraudacije pisem. Defraudacije je osumljen poštni uslužbenec Ivan Penderić. Ob priliki hišne preiskave se je našlo pri njem 34 poštinih pisem, 6 ameriških čekov in 7 priporočilnih pisem ter 2 bankovca po 1000

Din. Penderić je priznal, da je on prinesel v svoje stanovanje pri njem najdena pisma in čeke.

Nagla smrt na ulici.

Iz Beograda poročajo: Težak udarec je zadela obitelj rektorja beogradske univerze dr. Bogdana Gavrilovića. Njegov najmlajši sin podporočnik Zoran Gavrilović je nenadoma umrl na Terazijah. Zdrav in dobre volje je jahal na sprehod ter obiskal potem še neke sorodnike. Ko se je popoldne peš vračal po Terazijah, se je nenadoma zgrudil na tla. Pasanti so prišli k njemu na pomoč, a podporočnik je bil že mrtev; zadela ga je kap.

Krvav pretep med vojniki.

V Osijeku je v gostilni "Fiume" nastal zaradi neke tamburašice prepir med navzočimi vojniki. Iz prepira je nastal pretep in poklicana je bila vojaška patrulja, ki se pa ni poslužila orožja, navzdle tam, da so jo vinjeni vojniki napadli. Pač pa je neki podnadrednik izven službe, ki je poklical patruljo, streljal in enega vojaka ustrelil, drugega pa težko ranil. Eden izmed pijanih vojakov pa je s sabljo razkral glavo vojaku, ki je prišel s patruljo.

Iz Slovenije.

Telica na strehi.

V Negastrnu pri Moravčah se je nedavno pripetila tale zanimiva dogodek. Hlev nekega vaščana stoji ob bregu, tako da se streha na gornji strani dotika tal. Sem je pridrla domača telica, kateri se je zahotelo v svoji mladostni vihravosti slavi in občudovanja. Spretno se je pognala in kot bi trenil, je bila na strehi. Sreča, da je na vrhu obstala, kjer si je ogledala okoliš; medtem so prihiteli sosede z lestvami in vrvmi in so ji pomagali navzdol. Nekdo, ki je prizor gledal oddaleč, se je pošalil: "Tacega še ne, odkar telice bežajo!"

Bivši konzul — goljuf.

Marija Kukovič iz Rajhenburga ter Antonija Šutej in Marija Wolf iz Črnomlja so zagrebiški policiji prijavile, da so dne 12. dec. prišle na ameriški konzulat v Zagrebu, da dobijo vizum za potne listine. V hlevu veži jih je vprašal neki moški, ali potujejo v Ameriko. Zahteval je od njih potne liste ter od vsake pet dolarjev za kolko. Vzel je 15 dolarjev ter odšel iz veže, češ, da gre po kolke. Ni ga bilo več nazaj. Policiji se je posrečilo priti goljufu na sled. Izvršil je baje že več podobnih goljufij. Goljuf je dr. Nikola Manojlovič, bivši avstro-ogrski konzul, sedaj bančni uradnik v Zagrebu, ki je dejanje tudi priznal. V njegovi hišnici so našli še sedemdeset dolarjev. Dr. Manojlovič je bil izročen sodišču.

Tihotapstvo s smodnikom.

Kakor smo poročali, se je v Mariboru nedavno pripetila velika eksplozija, katere žrtev je postal tamonjirski puškar Čutić. Povodoma te eksplozije je graska policija pri Čutićevem očetu, ki je puškar v Gradevu, izvršila hišno preiskavo in našla 68 kg vojaškega in lovškega smodnika. S tem se potrjuje prva vest, da je mariborski Čutić iz Avstrije vtihtopaljal smodnik. Stari Čutić je baje iz Gradeva pobegnil v Jugoslavijo.

18krat sodnijsko kasnovan.

Je bil A. Juvančič na Vidmu ob Savi, medtem trikrat z zaporom zaradi tepeža. Sedaj mu je po pet celjsko sodišče radi tepeža prisodilo 2 meseca zapora in 15.000 kron globe. Juvančič je občinski odbornik in zraven še Sokol. Lep nositelj sokolske misli!

Sodbo, ki vzbuja pozornost.

Je izrekel te dni mariborski okrajni sodnik. Ob priliki sokolskega zleta je zahteval mariborski brivec Zahradnik od nekega češkega Sokola za striženje las 60 kron, z motivacijo, da je ta cena za dotični dan (soboto) predpisana. K razpravi je bil poklican izvedenec, ki je potrdil, da je ob sobotah primerna dvojna cena za striženje las. Sodnik je proglasil to stališče za neutemeljeno, češ, striženje las ne povzroča v sobotah prav nič več dela kakor druge dni ter je obsodil Zahradnika na 500 dinarjev (2000 kron) globe in 24 ur zapora. Sodba je izzvala v brivskih krogih mnogo ogorčenja. Brivci opozarjajo, da je sobotna dvojna cena odredjena zato, da omogoči brivcem vršitev brivskega posla, ki bi sicer na škodo obrtnikov ja-

VPRAŠAJTE
SVOJEGA GROCERJA
ZA

MAGNOLIA
IN
STAR MLEKO

UPORABLJAJTE, KJERKOLI JE
TREBA MLEKA IN SLADKORJA.

LABELI VAM BODO PRINESLI VRED-
NO DARILA ZA VAŠ DOM.

PIŠITE NA KATERIKOLI
NASLOV NA DRUGI STRANI
LABELNA ZA ILLU-
STRIRAN SEZNAM DARIL.

"Za plačilo se hraniti labelna."

Shranite
ta
label

Za
dragoceno
darilo

ko zastal. Vsakdo ima možnost si dati striči lase druge dni v tednu. Kdor hoče opraviti v soboto, naj plača več, ker striženje las vzame brivcu mnogo zasluzka, ki bi ga sicer imel z britjem. Zadeva se bo reševala v višji sodni instanci.

Smrtna kosa.

V Podzemlju pri Građen v Beli Krajini je umrl občepostovani nadučitelj Rihard Megušar. Pokojnik je bil delaven in agilen nadučitelj ter je vsled svojega blagega značaja užival ugled in spoštovanje pri vseh, ki so ga poznali. Težka bolezen ga je prerano prikovala na posteljo, kateri je po večletnem trpljenju podlegel.

Smrtna nesreča v tovarni.

V tovarni Kranjske industrijske družbe na Jesenicah se je pripetila nezgoda, ki je zahtevala človeško žrtev. Delavca Antona Bertoneja je dvigalo s takšilo stisnilo čez život, da je naslednjega dne umrl v ljubljanski bolnici.

Smrt divjega lovca.

Pod Vrščim na Gorenjskem se je pred kratkim odigrala krvava drama. Lovska čuvaja Miha Oitzl starejši in mlajši sta na lovu spremljala Dunajčana dr. Seligsteina. Nenadoma so padli na gamse trije strelci: pojavili so se divji lovci, ki so bili čez Vrtače prišli iz Trente. Kmalu nato sta dva divja lovca trikrat ustrelila na Oitzla mlajšega, tudi Oitzl je streljal za njima. Ker se je že mrščilo, ju ni zasledoval. Drugo jutro so našli tam ustreljeno srno, daljnogled in palico. Po poizvedbah se je domnilo, da je Oitzl zadel divjega lovca Alojzija Mekuža iz Trente v noge in mu preustrelil žilo; vsled izgube krvi je umrl.

Mica Kovačeva.

V Flegarjevo gostilno na Zaloški cesti v Ljubljani je prišel neki Franc Pogačnik, se korajžno vsedel za mizo ter pojedel dve porčiji pečenke, katero je zalil z najboljšo Flegarjevo kapljico. Ko je gostilničarka zahtevala plačilo, je Pogačnik kratkoma izjavil: Denar sem izgubil, bom že drugič plačal. — Gostilničarka s takim plačilom ni bila zadovoljna. Interviniral je stražnik, ki je Pogačnika povabil s seboj na policijo.

Napredek jeseniškega Sokola.

Z Jesenic poročajo: Tukajšnji Sokol se je pred kratkim preselil iz meščanske šole v telovadnico osnovne šole na Jesenicah. Ta telovadnica je bila ruširana do skrajnosti, Sokol pa je pustil vso prenoviti, tako da ima danes na Jesenicah ljubko dvorano, ki odgovarja v vsakem oziru sokolskim namenom. Sokol je obnovil tudi jeseniško gledališče, ki je slovelo že pred vojno po vsej Sloveniji. Leta 1922 je Sokol vzpostavil že pet predstav z dobrim uspehom. Kot igralci sodelujejo še izpred vojne znane izborne moči: Potrto, Hlebarja, Vister, Leskovšek, Perič, Lukša in sestre Ravnikova, Čapova, Sitarjeva, Čepakova, Lavtičarjeva itd. Sokol ima tudi bogato knjižnico, katere se obkinito pravi pridno poslužuje. Knjižnico vodi z vso ljubeznijo in poštrevnostjo br. Hudč. Črna zavist ne da spati našim klerikalcem, ker si je Sokol prenovil telovadnico in postavil gledališče (od konkurence!). Boljše pa bi bilo, da bi se bili klerikali vzemirjali takrat, ko so prupski piklavbafrji privezovali v naše kulturne lokale svoje konje in jih spreminili v hleve. Pa takrat je šlo za Avstrijo, kaj ne? Saj se poznamo!

"Mladinska zveza".

V Ljubljani se je ustanovila "Mladinska zveza", ki si je stavila lepo nalogo, zbirati v svojih vrstah delavsko mladino ter ji nuditi kulturnega in družabnega užitka. Gojila bo zato glasbo, petje, dramatik, predavanja, sport itd. V osrednji odbor so bili izvoljeni: predsednik Srečko Kavčič, podpredsednik Emil Paškulin, tajnik Silvio Zalar, blagajnik Jaka Seher, odbornika Vladimir Pfeifer (pevski odsek) in Fran Šink (dramatični odsek), kot preglednika Viktor Grobelšek in Oto Fantur. Mladinska zveza prične v najkrajšem času z dramatično šolo. Pevski odsek je otvoril z novim letom povikto šolo.

Peter Zgaga

Živimo v modernih časih. Nekeč so nas učili, da se ob smrti določi usoda človeške duše. Gre, bodisi v pekel, bodisi v nebesa.

Ker so pa katoliški gospodje precej željni hudobnega mamona, so ustvarili kamrico, kamor spravljajo duše, ki so za nebesa preslabe in za pekel predobre.

Tej kamrici se pravi — vice. Če plačate za maše, bo prišla duša v nebesa.

Če nič ne plačate, jo bo vrag pocitral.

Ker z onim svetom še ni brezžične telefonske zveze, ne vedo duhovni gospodje, v katerem predalčku je duša. Zatorej plačaj za molitve in žegne, dragi rojak.

Če si o pokojniku natančno prepričan, da se v peklu pali, ti pravi: — Ne vemo. Mogoče je pa vendarle v vcah. Ž dobro plačano molitvijo bi mogel avanzirati.

Če veš, da je bil pokojnik zlata duša in da je brezdvomno v nebesih, ti začno vzbujati dvome z besedami: Ni gvišno. Poročil ni, ne takih, ne takih. Kaj pa, če bi bil v vcah. Plačaj, da ne bo degradiran.

Vsega tega bi ne napisal, če bi ne čital v ljubljanskem "Domoljubu" naslednjih besed:

Od ustanovljenih maš, ki so naložene na državnih papirjih, že več let ne plačuje država nobenih obresti. Tako so celo mrtvi oropani pomoči.

Že na podlagi tega, bi ne smeli dobiti vsi živi, ki se zbirajo krog "Domoljuba" nobene pomoči.

Mlada žena je takole modrovala:

Moj Bog, sanjalo se mi je, da moj mož za drugimi babami leta. Toda na sanje nič ne dam. Star pregovor pravi, da sanje vse ravno narobe povedo. Hvala Bogu, da je res tako.

Dva rojaka sta pila v Downtownu.

Pila sta in pila in nazadnje začela drug drugemu tožiti svoje reve in nadloge.

Ko je bilo že vse dobrot dovolj in so oči že po dvoje videle, pa prvi prvi drugemu:

— Ti, meni pa gre v glavo.

Tovariš ga začudeno gleda od nog do glave, a ne more razumeti.

— Kako čudno smo vendar ustvarjeni — pravi slednji.

— Narobe svet. Pije, pa pravi, da mu gre v glavo. Narobe svet, narobe svet.

Listnica.

A. B., Chicago. — Navsezadnje bomo gunceta morda vendarle dobili. Dragoceno informacijo mi je poslal rojak iz La Salle, Ill. Rojak piše in pravi: Če že res hočete imeti tega komisarja, morate preiskati hišo gospoda Polde Zelnika v Jamrovcih pri La Salle. Pravijo, da se tam skriva pod postreškom. V svojem prostem času pomaga opravljati nekatere notarske posle, za katere se je v zadnjem času začela celo sodnija zanimati.

Zakrajšek oglašja na prvi strani svojega lista svojo vsemočnost.

Česar ni nihče niti obljubiti zmožen, on direktno ponuja, vsiljuje in daje.

Njegova ponudba se glasi: Za pet celoletnih naročnikov, damo vsakomur, ki jih pošlje "Življenje svetnikov".

Morda se bo pojavil kak pečlar in mu bo poslal deset novih naročnikov ter ga obenem prosil, naj mu da življenje tistega svetega srednjeveškega papeža, ki je samo pupal in papal ter imel nočindan krog sebe najmanj dvajset mladih deklet.

Jugoslovanska

Katoli. Jednota

Ustanovljena l. 1898

Inkorporirana l. 1907

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 323 E. 15th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih amrtin: JOHN MOVERN, 413 — 12th Ave. East Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 348 E. Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1324 W. 15 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4823 Washington Street, Denver, Colo.

Parolni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 450, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 12 Clair Ave., Cleveland, O.

Srednjevni odbor.

VALENTIN PIRC, 788 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 538 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi denarne politizacije naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika parolnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišnice spicvala naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovonom za obliin pristop. Kdor veli postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 5 člani ali članicami!

Jugoslavija irredenta.

Obisk fašistov. — Zgledi narodne nezavednosti.

Iz Dekanov poročajo: Razumeti, ki so zavladale v naši vasi, so vestna slika žalostnega položaja, v katerem se v večji ali manjši meri nahaja vsa Istra. Kakor povsod, so tudi pri nas zakrivila te neznosne prilike novonastajeni državljani iz starih pokrajin, med katerimi igra v Dekanah najvidnejšo ulogo občinski zdravnik in orožniški brigadir. Mesto da bi našemu miroljubnemu in poštenemu prebivalstvu bili hvaležni, da morejo v njegovi sredi mirno in udobno živeti, kakor bi ne mogli v nobeni italijanski vasi, pa izrabljajo taki prenapeti državni služabniki našo gostoljubnost za to, da bi nas uklenili v jarem popolne duševne sužnosti. Posobno se je odlikoval prejšnji brigadir, ki je bil pred kratkim premeščen v Milje. Kako si je ta gospod, za katerim nihče ne žaluje, predstavljeno nalogo, je pokazal, ko je rekel nekemu domačinu, da je "dekanski kraj italijanski", ljudje da so pod Avstrijo pozabili, da so Italijani, in zato da je njegova naloga, da jih zopet izpreobrazi. Pri tem da bi ga morali podpirati vsi inteligentnejši Slovenci sami. S takšno teorijo v glavi je prišel v naše kraje in njej primerno je seveda bilo tudi njegovo delo, kakor tudi del drugih zastopnikov "državne misli". Plod tega "dela" sta revizija ljudskega štetja, s katerim se je hotelo absolutno dokazati, da naši ljudje — trdi in starodavni Slovenci — znajo izvestno italijanski, in če ne znajo, pa morajo reči, da znajo. Drugi plod pa je gonja proti tukajšnji slovenski šoli in učiteljski ter nepotrebna in protizakonita italijanska šola v naši vasi, kajti zakon predpisuje, da se lahko odpre italijanska šola le tam, kjer je 15 italijanskih šol podvrženih otrok. Teh predpogojev seveda pri nas ni in jih ne more biti, ker je naša občina bila, je, bo in hoče biti čisto slovenska, medtem ko je za pokit italijanščine, proti kateremu se nihče ne upira, itak že preskrbljeno na slovenski šoli. Kljub vsemu temu pa so se posrečile do sedaj vse nakane politikujočega občinskega zdravnika in politikujočih brigadirjev. Da je do tega prišlo, je kriva v veliki meri tudi nezavednost naših občinarjev samih, ki so šli na lim, ker se ne zavedajo svojih najelementarnejših pravic. In zato se je prijavilo za italijansko šolo kakih 30 otrok. Med starši, ki so se dali premagati, se nahajajo celo nekatere najimovitejše in najnaprednejše družine, katerih poglavarji bi morali vedeti, da je sam Mussolini izjavil, da je samo ob sebi umerno, da bo naše ljudstvo pod Italijo imelo svoje narodne šole! Mesto da bi uglednejše družine dajale revnejšim dober zgled v narodni zavednosti in stanovitnosti, pa se dajajo v roke protizakonitim agitatorjem in postajajo tako sredstvo za demoralizacijo ljudstva!

Pred kratkim nas je počastil odsek fašistov s svojim obiskom. Pripeljali so se na komijonu, ne

vemo odkod. Med njimi je bila tudi ena fašistkinja, ki so jo ljudje spoznali, kljub temu, da je bila v moški obleki. Cilj njihovega pohoda je bilo župnišče. Ko so prišli so zastražili vrata. Nekega učitelja, ki je bil v obisku pri župniku, so zapodili, nakar jih je moral župnik sprejeti. Trdi se, da so ga zlostavljali.

Kakor rečeno, je bil naš dosedanjí brigadir slabega spomina premeščen v Milje in na njegovo mesto je prišel drugi, ki je tudi že dokazal, da so mu simpatije domačega prebivalstva deveta briga. To je dokazal s tem, da je dal samolastno zapreti neko tukajšnjo trgovino. Prišel je kar v trgovino, zahteval, da se mu mora obrtno dovoljenje izročiti, in ukazal, ne da bi povedal vzroka, da se mora trgovina zapreti! Tako se godi v bilih Dekanah! Ali je to smisel Mussolinijeve izrecne obljube: Enake dolžnosti, enake pravice!

Dober duhovnik je oni, ki sledi svojim lastnim naukom.

Knjige so voditeljice v mladosti in zabava v starosti.

Starodavna rastlina.

Sladka korenina je rastlina, ki raste divja, kjer njene korenine segajo v vodo. Procvitala je na bregovih Evfrata in Tigrisa, dveh rek v Madi Aziji. V oni dolini so bile najbolj zgodnje civilizacije sveta, pred tremi in več tisoč leti. Sladka korenina spada k najstarejšim zdravilnim zeliščem. Uporablja se kot sestavina pri izdelovanju Trinerjevega Grenkega Vina ter Trinerjeve Angelica Grenke Tonike. Ti dve zdravili sta ravno kar pričeli 33. leto svoje splošnosti v Združenih državah in Kanadi. Dne 18. decembra 1922 nam je pisal Mr. George Hupfer iz Dshkosh, Wis.: "Že več let imam Trinerjevo Grenko Vino v svojem domu. Jako je dobro, posebno, ker čisti črevesje in ohranja pri dobrem zdravju." To zdravilo lahko vsakomur priporočam." Poskušajte in vprašajte svojega lekarnarja ali prodajalca zdravil tudi za druga izborna Trinerjeva zdravila. Trinerjev Liniment zoper revmatizem in nevralgijo ter Trinerjev Mirlec Kašlja zoper prehlade sta jako zanesljivi zdravila.

(Advertisement)

POJAKE opozarjamo, da je cena za "Slovensko-Amerikanski Koledar" ista za Jugoslavijo kot za Ameriko — 40 centov.

Pošljite nam svoto in naslov svojega prijatelja v starem kraju in posli mu bomo knjigo naravnost.

Prosper Mérimée;

Karmen.

(Nadaljevanje.)

V svoji slabosti sem jo poklical nazaj ter ji obljubil, da spustim v mesto magari vso ciganijsko samo da dobim edino nagrado, ki si je želim. Takoj mi je obljubila, da izpolni besedo že drugi dan, in tekla obvestiti svoje prijateljce, ki so čakali nekaj korakov odon-dot. Bilo jih je pet, med njimi Pastija, vsi dobro natovorjeni z angleškim blagom. Karmen je oprezala. Rečeno je bilo, da zaradi s katanjetami, kakor hitro zagleda obhodno stražo; a ni ji bilo treba. Tihotapec so opravili svoj posel kakor bi trenili.

Drugi dan sem šel v Brlikino ulico. Karmen se je zanesla in prišla nazadnje kaj slabe volje. — Ne maram ljudi, ki se dajo prositi, — je dejala. — Privikrat si mi storil dosti večjo uslugo, ne da bi bil vedel, ali kaj zaslužiš pri tem. Snoči pa si trzil z menoj. Ne vem, čemu sem prišla, zakaj ljubim te ne več. Na, hodi zbogom, eva ti zlatnika za trud.

Malo je manjkalo, da ji nisem vrgel denarja v glavo, in le z velikim naporom sem se obvladal, da je nisem pretepel. Celu uro sva se prepirala; nato sem odšel ves divji. Nekaj časa sem taval po mestu in blodil okrog kakor nor. Končno sem krenil v cerkev, skril se v najtemnejši kot in se bridko razjokal. Zdajci pa zaslišim glas:

— Dragonske solze! Dobro bi bile za ljubavno pijačo.

Vzdignil sem oči: Karmen je stala pred menoj.

— Nu, rojak, — je dejala, — ali se marate zame? Moram vas ljubiti, čeprav sem huda na vas; nič ne vem, kaj mi je, odkar sva se ločila. Nu, daj, zdaj te vprašam jaz, ali hočeš z menoj v Brlikino ulico?

In tako sva sklenila mir; ali Karmen je imela takšno naravo, kakršno je vreme pri nas. Nikdar ni v naših gorah nevihta bolj blizu nego tatar, kadar sije solnce najlepše. Obljubila mi je, da se vidiva pri Doroteji še enkrat, a ni je bilo na sestanek. In Doroteja mi je izjavila v nameček, da je odšla po egiptovskih poslih v Lailiro.

Ker sem vedel po izkušnji, koliko je vredna taka beseda, sem iskal Karmen povsod, koder sem mislil, da bi utegnila biti, in sem se oglašal v Brlikini ulici po dvajsetkrat na dan. Nekega večera sem sedel baš pri Doroteji, ki sem si jo bil domala že privadil s tem, da sem ji plačal katerikoli kozarček janzveva — ko vstopi Karmen, za njo pa mlad mož, poročnik v našem polku.

— Izgini brž! — mi je velela po baško.

Obstal sem ves osupel, z gnevom v sru.

— Kaj delaš tu? — je rekel poročnik. — Spravi se ven!

Niti koraka nisem mogel storiti, prav kakor bi bil ohromel. Oficir v svoji jezi, videč, da se ne ganem nikamor in niti ne vzamem čepice z glave, me je prijel za ovratnik in me stresel na vso moč. Ne vem, kaj sem mu rekel. Izdrl je meč, jaz pa sabljo. Starke me je pograbil za lakat in poročnik me je oplazil po čelu; še zdaj se mi pozna brazgotina. — Odkoščil sem ter prevrnil Dorotejo s komolecem znak; nato, ko je tiščal poročnik za menoj, sem mu nastavil sabljo, tako da se je nabodel nanjo. Tisti hip je upihnila Karmen luč in rekla Doroteji po njihovo, naj zbeži. Tudi jaz sem planil na ulico in sem se spustil v tek, sam ne vedoč kam. — Zdelo se mi je, da me nekdo zasleduje. Ko sem se osvestil, sem videl, da je ostala Karmen z menoj.

— O, kanarček, neroda neumna, zdaj vidim, da ne znaš delati drugega nego bedarije. Ali nisem rekla, da ti bom v nesrečo? Nu, bodi brez skrbi; tistemu, ki je prijatelj z rimsko Flamko (Flamenco de Roma; tako se časih nazivajo ciganke), se ni bati ničesar. Najprej si obeži glavo z močjo rutico in vrzi kam svoj dra-

gonski pas. Počakaj me v tej veži, za dve minuti se vrnem.

Izginila je ter mi prinesla kmalu progost plašč; sam zlozeč ve, kje ga je vzela. Moral sem sleči uniformo in ogrniti plašč na samo srce. Tako našemljen, z glavo zavito v rutico, sem bil dokaj podoben valencijskemu kmetu, kakršni prihajajo v Sevilljo prodajati svojo sladino. Nato me je odvedla globoko v majhno uličico, v hišo, ki je bila dokaj podobna Dorotejini. Ona in še neka ciganka sta me umili, obvezali me bolje, nego bi me bil mogel vojniški zdravnik ter mi dali piti nevedečesa; nazadnje sta me položili na slamnico, kjer sem zaspal.

Skoro gotovo sta bili ženski namešali v mojo pijačo kako usparno sredstvo, kakršnih poznajo ciganke dovolj, zakaj zbudil sem se šele pozno drugega dne. Glava me je bolela na vse pretege in tudi mrzlica se je oglašala. Le po malem se mi je vrnil spomin o strašnem prizoru, ki sem ga bil doživel prejšnji dan. Ko sta mi Karmen in njena prijateljica prevzeli rano, sta izpregovorili čep ob moji slamnici nekaj cigankskih besedi, ki so bile podobne zdravniškemu posvetu. Nato sta mi zatrdili obe, da bom kmalu zdrav, a da naj odidem iz Sevillje prej ko morem, zakaj če bi me zasledili tu, bi me ustrelili brez odloga.

— Fant, — mi je rekla Karmen — lotiti se moraš kakega posla, zdaj, ko ti kraj ne daje več rize niti polenovke, bo treba misliti, kako se preživš. Preneumen si, da bi izmislil; zato pa si gibčen in močan; ako imaš kaj korajže, pojdi na obalo in postani tihotapec. Ali ti nisem obljubila, da te spravim na vešala? To je boljše, nego biti ustrujen. Sicer pa, ako se boš umel ravnati, boš živel tam po knežje, dokler te ne zgrabijo orožniki in brežni stražniki za vrat.

S tem vabljenim ogovorom mi je pokazala vražja deklina novo pot, katero je bila izbrala zame — edino, ki mi je pravzaprav še ostala, zdaj ko sem bil zapadel smrtelnih kazni. Da vam povem, gospod, pregovorila me je brez posebnega truda. Zdelo se mi je, da me mora to pustolovno in uporno življenje tesneje združiti z njo. Mislim, da bom po vsej gotovnosti ljubezni. Dostikrat sem slišal govoriti o nekaterih tihotapcih, kako se klatijo po Andaluziji na čilem konju, s trombačo v roki in ljubico za sedlom. Že sem se videl jahati po hribih in dolinah z zalo ciganko za seboj. Ko sem ji pripovedoval o tem, se je tiščala za boke od smeha, rekoch, da ni lepšega od noči, ki jo pretaboriš pod milim nebom, kadar se spravi vsak rom s svojo romi pod šatorček iz treh obročev, — pregrnjenih s plahto.

— Samo da sva v gorah, — sem ji pravil, — pa bom zate brez skrbi! Tam ne bo poročnika, da bi mi hodil v škodo! — Aha, — je odgovorila Karmen, — ljubosumen si! Tem slabše zate! Kako moreš biti tako nujen? Ali ne vidiš, da te ljubim, ko ti nisem nikoli rekla za denar?

Kadar je govorila tako, me je mikalo, da bi jo zadavil.

Da povem kratko, gospod: — Karmen mi je preskrbela navadno obleko, v kateri sem ostajal Sevilljo, ne da bi me kdo spoznal. Mahnil sem jo v Herez s Pastijevim pisмом do nekega žganjarja, pri katerem so se zbirali tihotapeci. Seznanil me je s temi ljudmi in njihov poglavar, Dankair po imenu, me je sprejel v svojo četo. Odrinili smo v Gaucin; tam sem našel Karmen, ki mi je bila napovedala v tem kraju sestanek. Na pohodih je služila našim ljudem za vohunko, in reči moram, da ji ni bilo para, kar svet stoji. Vrnila se je baš iz Gibraltarija, in že se je bila pogodila s kapitonom neke ladje, da vkrcamo angleško blago, ki smo ga imeli prevzeti na obali. Šli smo ga čakati nekam k Esteponi ter ga pokri-

Laške državne finance.

Gospodarsko pismo ali poročilo iz Italije je objavila nedavno N. Fr. Presse.

V uvodu poudarja neimenovani "italofilo" Mussolinijevo izjavo v rimskem senatu, da je s svojim nastopom prevzel nalogo, ki jo mora izvesti do kraja. Če se mu pa ponesreči ta poskus postaviti italijansko gospodarstvo na povsem nove temelje, je izgubljen on, država italijanska pa kar najhujše ogrožena. Njegovo ministrstvo ima trdni namen, v državnem gospodarstvu zopet vzpostaviti red in odpraviti ves v nevarne višine narasli budžetni deficit. Ta znaša pet in pol milijard lir in se ima odpraviti s prihranki in novimi davki. Pri tem namerava vlada mladi, novonastali kapital kolikor mogoče obvarovati davkov, da se vzbudi podjetnost. Po drugi strani pa naj vse sloye, tedaj tudi delavstvo, vpreže v jarem davčnega plačevanja. To bolj nacionalno nego socialno namero Mussolinijeve vlade že pobijajo demokratiški krogi, češ da industrijska kriza v Italiji še ni končana in da se s temi novimi davki delavskih žuljev ne utegnejo pokriti in izplačati niti stroški njihovega iztirjevanja. Vseled teh demokratiških svaril se fašistovska vlada že obotavlja z delavskim obdačanjem in premišlja, kako bi se lotila poljedelstva, zemljiškega premoženja in vira. To tem bolj, ker dosedanjí davčni sistem ne obtežuje v enaki meri premičnega in nepremičnega premoženja. Finančni minister Stefani odločno zastopa stališče liberalne gospodarske politike, ne da bi se dosedaj kjerkoli in kadarkoli zavzel za povsem prosto trgovinsko politiko. Ustanovila se je pristojevska zveza po zaslugi profesorja Enaudija, ki je pri vsaki priliki jasno dokazoval, da carinska tarifa v mnogih pozicijah vpliva prohibitivno, fiksusa tedaj ničesar ne odvzame, medtem ko se je domači konzum razlega blaga valed državnih monopolov podražil in obtežil. Posebno važno je poglavje o državnih ital. dolgovih. Konsolidirani dolg je leta 1922 dosegel višino 56.86 milijard. Leta 1920 je znašal 51.05 milijard. In prav ta viseči dolg je največji strah za Italijo in postane menda tudi za Mussolinija preal ali slej usodepolen, če ne celo grob vse njegove slave, ker raste od dne do dne — brez upanja na kritje. Zategadelj se je pač vlada tako navdušila za hranilni sistem in za politiko "šparovčeka". To pa je tudi potrebno, če že ni prepozno! Kajti vse nacionalno ital. premoženje je bilo l. 1914 precenjeno na — 100 milijard lir.

li nekaj v gorovju; natovorjeni z ostalim, smo krenili v Rondo. Karmen je šla tja pred nami. — Spet je bila ona tista, ki nam je povedala trenutek, kdaj moremo v mesto. To prvo potovanje in še nekaj drugih za njim je bilo srečnih. Tihotapsko življenje mi je ugajalo bolj od vojniškega; Karmen je dobivala od mene darove. Imel sem denar in ljubico. Vest me ni pekla bogve kako, zakaj, kakor pravijo cigani: Veselo garje ne srbí. Povsod so nas sprejemali dobro; tovariši so ravnali z menoj lepo in so mi celo izkazovali spoštovanje. Vzrok je bilo to, da sem bil ubil človeka, dočim jih nekaj med njimi še ni imelo takšnega dejanja na svoji vesti. Najbolj pa so se prilegala mojemu sru v novem življenju pogosta svidenja s Karmen. Kazala mi je več prijateljstva nego kdaj dotlej, vendar pa pred tovariši ni priznavala, da je moja ljubica; še zaleleti sem se ji moral na vse mogoče, da jim ne povem ničesar o nji. Tako šibak sem bil pred tem bitjem, da sem ubogal vse njene mihe. Sicer pa se je vedla proti meni zdaj prvič z zdržljivostjo, ki pristojí počtem ženskí, in jaz v svoji nedolžnosti sem verjel, da se je res odvadila nekdanjih manir.

(Dalje prihajajo.)

Zdravnik in zvezdoslovec.

G. Aleksojev.

Bila sta dva Nemca — zdravnik in zvezdoslovec. Nekega dne sta došla v Poltavščino in sta hotela prenočevati pri nekem kmetu.

Zdravnik se je silno začudil, ko je videl, da pripravlja žena za večerjo žgance.

— To so menda svinje, — pravi zdravnik zvezdoslovcu, — ker vsi ti, kolikor jih je, nocoj pomro.

In odšla sta na dvorišče ter legla na slamo. Ko se je kmet naječel, je prišel na dvorišče ter je dejal:

— Morda bo bolje, gospoda, da gresta v hišo; nocoj bo deževalo.

— Nikakor ne, — je odvrnil zvezdoslovec, — deževalo ne bo. Ta in ta zvezda je popolnoma jasna.

Kmet se je vrnil v hišo, zaklenil vrata in legel spat. Toda pomoči je začelo liti kakor iz škafa. Nemca sta se zakopala v slamo, a kako bi se ubranila dežja? Začela sta trkati na vrata, a kmet je spal kakor ubit. Dasi sta se trudila na vso moč, kmet jima ni odprl. Morda se je tudi potajil. Kdo bi to vedel!

— Nihče se ne oglasi, — pravi zdravnik, — gotovo so vsi pomrli.

Ko se je zdanilo, je stopil kmet iz hiše in ju je vprašal: — Torej vaju je vendarle naprlo?

— Da, vsa mokra sva, — sta odgovorila. — A blagovoli nama povedati, kako si vedel, da bo deževalo?

— Imam svinjo, — je dejal kmet, — katero začne vselej dve uri pred dežjem ščipati.

— Aha!

Nato je pristopil zdravnik in vprašal:

— Povej mi, prosim te, ali ti vedno jeste take jedi, kakor ste jedli snoči?

— Zmerom.

— In nikdar ne obolite za to?

— Samo včasih me malo kolje, a takrat ležem za peč, da se dobro pregrejem na trebuhu, in preide.

Tedaj je rekel zdravnik zvezdoslovcu:

— Vrniva se domov! Kakšnega dela moreva najti v teh krajih, kjer je vsaka peč zdravnik, in vsaka svinja — astronom!

In vrnila sta se v svojo domovino.

Strah pred Rusijo.

"New Statesman" piše:

— Dva oblaka sta omračila nebo nad Lausanno. Prvi je jeza ruske delegacije. Ona je postala nezaupna in bojevit in v zadnjem času se je ta nezaupnost in ogroženost še bolj povečala. Zaradi soglasja med zavezniki država in turškega sporazuma glede kompromisa v dardanejskem — vprašanju je bila ruska delegacija neprijetno presenečena. Izjavila je, da je nastop konferencie proti nji sovražna. Lord Curzon pa lahko predvsem dokaže, da je bilo njegovo postopanje popolnoma korektno in da so bili Rusi kot po navadi tudi v tem slučaju nesposobni. Seveda korektnost ni zadnja beseda v diplomatski urnetnosti in treba bo napeti vse sile da se pomiri Rusijo. Sedajni položaj je zelo kritičen. Čiherin vztraja pri svoji zahtevi, da se prepove bojnim ladjam vožnja skozi Dardanele in grozi v slučaju, če bodo zavezniki nadaljevali svojo politiko, da se bo ne samo vrnil v Moskvo, ne da bi podpisal pogodbo, marveč da bo nastopila Rusija s svojo mornarico v Črnem morju proti zaveznikom. To grožnjo lahko smatramo za prosto samohvalo. Pač pa nam je znano, da ima Rusija v svojih rokah drugo nevarno orožje. Bilo bi otročje trditi, da nimamo vzroka se bati Rusov. Imamo največji vzrok, — to je svetovni mir. Ako ne bomo dovolj pametni, da pomirimo Moskvo, gorje nam! Kako dolgo bomo še omahovali glede priznanja sovjetske vlade?

Influenca

napada ljudi z veliko naglico. Hud prehlad, bolečine v glavi, hrbtu in stegnih, okorele mišice, mrzlica in splošna potrtost je nekaj njenih znamenj. Kaj storiti? Ostanite v postelji oziroma doma, dokler traja bolezen ter jemljite

SEVEROVE TABLETE ZOPER PREHLAD IN GRIPU

Ravnajte se po navodilih na zavočku. Cena 30 centov.

Ker so dihanji organi skoraj vedno prizadeti, je pametno, da imate doma pri rokah

SEVEROV BALZAM ZOPER KAŠELJ.

Cena 25 in 50 centov.

Grlo je večkrat uneto in rdeče, toda jako bo pomagalo, če uporabljate

SEVEROV ANTISEPSOL

za grgranje grla ali izpiranje nosa. To sredstvo obdrži dihalna čista in prosta bacilov. Cena 35 centov.

Zgoraj navedena zdravila prodajajo v lekarnah.

Vedno vprašajte za "Severova" in ne vzemite drugih.

W. F. SEVERA CO., - CEDAR RAPIDS, IOWA

Zagonetno, toda resnično.

Darežljiva lahkoživka.

Norbert Ferber je prišel do konca svojih sil. Štiri mesece je romal dan za dnem od trgovine do trgovine, stal v vrstah nezaposlenih, a vedno so ga odpravili z izjavo, da bodo rajše dali prazna mesta mlajšim ljudem.

Zadnji teden je romala njegova zlata ura, edina dedščina, katero je imel v zastavljalnico. Danes zjutraj pa je izmenjal svoj zadnji dolar. V žepu je imel le še par centov. Ko bodo izdani še ti, mora priti konec vsega...

Ko so sence noči legle na mesto, je korakal Norbert Ferber skozi newyorški Central Park. Na samotnem mestu ob jezeru je obstal ter zrl v vodovje. Ni imel še dosti poguma, da bi izvršil obupno dejanje.

Naenkrat pa je čul za seboj stokanje. Obrnil se je ter videl na klopi sključeno postavbo ženske. Stopil je k nji. Tedaj pa je vzklila s toččim glasom:

— Pomagajte mi. Imejte usmiljenje z nesrečnico. Varujte me. Zasledujejo me. Nekoč sem bila bogata in mogočna, a sedaj sem izgubila ter zapuščena od vseh. Potikam se naokrog brez doma in cilja in strežijo mi po življenju. Pomagajte mi...

Norbert Ferber je bil trdno uverjen, da ima opravka z blazno žensko.

— Pomagal vam bom, — je rekel ter jo skušal pomiriti. — Pojdite z menoj. Tukaj je premrzlo in premokro.

Ponudila mu je roko, in odvedel jo po glavni stezi. Upal je, da bo spetoma srečal kakega policista ter izročil nesrečnico v njegovo varstvo. Ona se ga je tesno oprijemala ter držala glavo povešeno, da ni mogel spoznati, če je lepa ali grda, stara ali mlada.

Norbertu ni bilo posebno lahko pri sru in oddahnil se je, ko je šel pred seboj težke korake ter zagledal svetle gumbice policistove uniforme. Naenkrat pa se ga je oprostila ženska in kot blisk je izginila v temi.

Ko je premagal svoje presenečenje, je pohitel proti policistu ter mu sporočil svoj doživljaj. Policist pa se je le smejal.

— Zopet nova žrtev, — je rekel. — Te proklete babnice ni mogoče ujeti. Sedaj igra ulogo blazne, sedaj ulogo zaljubljen in moški, ki se peča znjo je olajšan za denarnico. Poglejte, če imate še svoj denar.

Norbert se je nehoti nasmehnil. Njemu ni mogel nikdo ukrasti ure ali denarnice. Kljub temu pa je instinktivno posegel v svoj prsni žep. Skoro je okamnel od presenečenja, kajti potegnil je iz žepa elegantno usnjato denarnico. — Lahko si čestitate, — je rekel policist ter šel naprej. Norbert je stal še vedno na mestu ter držal denarnico v roki. Kaj naj stori? Brez dvoma je bila denarnica plen tatice. Hotel je

Vražje vlomilceve.

Prad kratkim je bilo poročano, da je neki mož enajst let upotrebljeval krsto za blagajno in ta čudna blagajna je bila bolj varna, kot najtežji tresor moderne časa, kajti vlomilci so se krste bolj bali kot hudič križa.

Splošno so vlomilec vsi polni vraž. Skrbno se ogibljejo hiše, kjer je kdo umrl. Kar je črne, pomeni vlomilec nesrečo. Črna mačka, ki je za druge sreča, mu je osvožena. Ravno tako sovražni slepega psa. Angleški novinar Beck navaja razne zanimive vražje, ki so udomačene med vlomilec. Gotovi dnevi in letni časi so vlomilec neprikljubljivi. Razni ujetniki, ki so bili pri "poslu" zasačeni, so pripovedovali, da so bili radi tega zasačeni, ker so proti svoji navadi vlomili 13. v mesecu. Tudi razna znamenja imajo zanje velik pomen. Če se je ustavila ura, zapusti vlomilec takoj prostor, kjer je skušal vlomiti. Tudi noža se ne sme ukrasti, kar pomeni nesrečo.

Umrla je

v Postojni po mukepolni bolezni Ivanka Kutin, rojena Celigoj, v 65. letu svoje dobe.

Preženite bolečino!
Okorelo rame, otrpnela mišica, nategnjen sklep — vse to spremlja BOLEČINA. Toda vdrgnite nekoliko

PAIN-EXPELLERJA

na bolečo površino, in bolečina bo hitro izginila. PAIN-EXPELLER in bolečina sta si smrtna sovražnika. Dobite še danes steklenico pri svojem lekarnarju, 35c. in 70c. Glejte, da bo na zavočku tvorilna znamka SIRDRO. Zavrnilo vse ponaredbe.

F. A. D. RICHTER & CO.

104-114 South 4th St.

Brooklyn, N. Y.

TRADE MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

MARK

